

☛ Harmincharmadik rész

Piktek, druidák, kannibálok, vámpírok

„Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely tiérettetek megtöretik, igyatok ebből mindnyájan, ez az én vérem, mely tiérettetek kiontatik.”

János Evagéliuma

„People would like to think of vampires as parasitic – they aren't. True vampires always have something to offer – immortality.”¹

Anton Szandor LaVey

A kortárs progresszív rockzene irányzatainak (*death-*, *black-*, *drone-*, *metalcore*, *funeral doom*, *sludge-*, *celtic-*, *medieval-*, *pagan-*, *doom-* és *gothic metal*, *grindcore*, *deathgrind*, *goregrind*, *deathcore*, *crust punk*, *gothwave*, *emo* stb.) megértéséhez feltétlenül szükséges a vikingek, kelták, druidák, a gótikus kereszténység, templomosok, rózsakeresztesek, szabadkőművesek történetének és szellemiségének tanulmányozása. A zene eszközével kommunikáló, folyamatosan mutálódó új gondolati iskolák ugyanis ezeknek a hagyományoknak folytatói és továbbfejlesztői. A SPIONS 1977-ben elkezdett programjába ezek a hagyományok is szervesen beépültek az évtizedek. Ezért tartottam szükségesnek a néhai Varsói Paktum első punkzenekara 1978-as német- és franciaországi túrája során végzett mitológiai, vallás- és szellemi-történelmi, történelmi és kultúrantropológiai kutatásait részletesen ismertetni az együttes történetét feldolgozó rock'n'roll memoáromban.

1 „Az emberek szeretik a vámpírokat parazitáknak gondolni – nem azok. A valódi vámpírok mindig felajánlanak valamit – a halhatatlanságot.” – NL nyersfordítása (Blanche Barton: *THE SECRET LIFE OF A SATANIST – The Authorized Biography of Anton LaVey*, 1990, Los Angeles, Feral House).

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Ogham Time 01 (avec Druid Oakleaf)

Teletetováltatja testét a főkönyvelő, titkárnő, stylist, őrző-védő, vasutas, csillagász, agysebész, művészettörténész, kurátor, úszóbajnok, női fodrász és műkőrmös. A 21. században sokan csak akkor érzik valakinek magukat, ha tetőtől talpig televarratják a bőrüket, mint egy *maori* harcos. 1978 tavaszán, másfél- két évtizeddel a globális identitásválság krónikussá válása előtt még ritkaságnak számított a tetoválás. Főleg börtönviselt bűnözők és tengerészek tetováltattak meztelen nőt, nyíllal átlótt vagy töviskoronázott szívet, koponyát lábszárcsontokkal, horgonyt, vagy/és egyszerű szövegeket, például „BŰN AZ ÉLET”, „MAMA”, „SZERETLEK MARI” stb. magukra. Ezért lepott meg bennünket a stoppos látványa, akit Reims határában felvettünk. A fekete bőrbe öltözött, kezében bőrzsákot tartó, két copfba font, égővörös hajú fiatalember King Dub² néven mutatkozott be. Elmondta, hogy *pikt* (*pict*) nemzetiségű. A Skócia keleti partján fekvő Portmahomack halászfaluból indult több évesre tervezett kutatóútjára. Az emberáldozatok, a vámpírismus és a kannibalizmus európai hagyományait vizsgálja. Nemcsak a karját és kézfejét borították bonyolult mintázatú tetoválások, hanem nyakát és arcát is.³ Nemrég fejezte be a németországi Rajna-Vesztfália tartományt átszelő Hönne folyó szurdokában található *Karhofhöhle* barlang tanulmányozását, ahol Emil Carthus és Dr. Bruno Bernhard régészek 1891-ben a Kr.e. 1000–700 között virágzó kannibál-kultusz⁴ nyo-

2 A Jamaica szigetén az 1960-as években született *dub* zenei műfaját King Dubbal történeti találkozásunk idején még nem ismertük, mint ahogy a „Vehemens” előnevű, boszorkánytudományáról hírhedt King Dubról (Dub mac Mail Coluim, anglicizált nevén Duff MacMalcolm), a 10. században uralkodó skót királyról – akinek identitását új ismerősünk felvette – sem hallottunk addig.

3 Évtizedekkel később, 2010–11-ben King Dub tetoválásai ihlették a SPIONS frontembere felkérésére készített arcfestés-terveimet, amelyekből néhányat most rock'and'roll memoárom illusztrációiként adok közre. Az arcfestés-tanulmányok alkalmazása megtekinthető a SPIONS *The Cosmic Bargain* projektjéhez készített *Song No. 6 – Order*. In *Flood* című videómban: <http://www.youtube.com/watch?v=iURPu7VnscAG&feature=channel&list=UL>

4 A középkorban vált szokássá Európában a bitumennel konzervált egyiptomi múmiák porrá tört maradványainak gyógyszerként való fogyasztása. Több ezer múmiát ettek meg ily módon kontinensünk polgárai. Amikor kiderült, hogy élelmes kereskedők nem több ezer éve halott egyiptomiak, hanem friss, napon kiszáritott hullák bitumennel kevert porát dobták a piacra, egy időre kiment az antik táplálékiegészítő fogyasztása a divatból. A 18. század végén újra népszerűvé vált a múmiapor, amelyet még a 19. században is használtak krónikus vérzések csillapítására. A 15. században Arábiából terjedt át Európába a mézben tartósított emberi testek gyógyászati célú alkalmazása. Erről Li Shizhen 16. századi kínai gyógyszerész tudósított *Bencao Gangmu* (*Pen-tsoo Kang-mu* – Gyógyászati anyagok összefoglalása) című könyvének 52. „Az ember mint gyógyszer” című fejezetében. A kínai gyógyszerész szerint időse arabok önként vállalták, hogy holttestüket mások szenvedésének csillapítására használják. Kizárólag mézet vettek magukhoz és abban is fürödtek. Hamarosan nemcsak izzadtságuk, hanem vizeletük és székletük is mézzé vált. Holttestüket mézzel teli kökorporsókba merítették. Száz év után nyitották fel a koporsókat, és aranyáron árulták az időközben megszilárdult mézzel átitatódott testrészeket, amelyek örleményét törött, vagy egyéb módon sérült végtagok gyógyítására használták. A római birodalomban halott gladiátorok vérével gyógyították az epilepsziát. A mai Kínában az emberi méhlepények és abortált embriók fogyasztása népszerű. Sok kórházban nyíltan kereskednek az embriókkal, s ezrével exportálják őket más országokban élő kínai közösségeknek.

maira bukkantak. Bár a barlangot csak tudományos kutatók látogathatják, egy rejtett kürtön keresztül sikerült beszöknie. Csaknem egy hetet töltött ásással a nyirkos sötétben. Vak gyíkokat és denevéreket evett. Sikerült két emberi láb-szártsontot, és néhány rágásnyomokat mutató bordát találnia, amelyeket bőrszákjából kivéve meg is mutatott. Az ötödik napon ráomlott a barlang fala. Nem sérült meg súlyosan, de a ránehezülő törmelék miatt nem tudott mozdulni. Szerencsére másnap kutatócsoport érkezett a lelőhelyre. Hét évre kitiltották Németországból. Mindegy, úgysem akart a közeljövőben visszamenni, már mindent látott ott, ami kutatásaihoz szükséges. Elmondta, hogy vizsgálódásai végeztével vissza fog térni skóciai szülőfalujába, ahol a talált csontokat ezüstbe foglalja majd, és pikt szimbólumokat farag rájuk. Az Északi-Tenger partján fekvő Portmahomack nagyon szép hely, gazdag pikt és druida hagyományai vannak, látogassuk meg, amikor már beleuntunk a szórazatatóiparba.

A piktek⁵ Skócia keleti és északi területeinek őslakói voltak.⁶ Hosszú ideig harcoltak a Britanniát megszálló rómaiak ellen, aztán a 10. század környékén titokzatos módon, *proto-kelta* nyelvükkel együtt⁷ hirtelen eltűntek.⁸ Néhány

5 Az ó-angolban *pechts*-nek, wales-i nyelven *fichtinek*, írül *cruthin*, *cruthini*, *cruthni*, *cruihni*, *cruithini* és *cruithne*-nek nevezték őket.

6 A *Hegylakó (Highlander)* című népszerű film és televíziós sorozat, és sok más gótikus kalandfilm és képregény pikt legendákon alapul.

7 A pikt nyelv egyetlen, fennmaradt emléke több mint hatvan királyuk uralkodásuk idejével együtt, latin betűkkel feljegyzett listája.

8 Bár a piktek beszélt nyelve nem maradt fenn, a faragott kő leletek arra utalnak, hogy valószínűleg az ó-briton és ó-ír nyelvek írásához használt *oghams* (*oidheam*, *beth luis fearn*, *beth luis nion*) írásjeleket használták. Ezt a valószínűleg a Kr.e. 1. században kifejlesztett, germán runákhoz hasonló jelrendszert *kelta fa-abc*-nek is nevezik, mert betűinek különböző fák neveit adták. Az „oghams” szó eredete az éles fegyver vágása nyomán keletkező heget jelentő ír „*og-úaim*” („pont-varrat”) kifejezés lehet. Egyes nyelvészek szerint az írásjeleket eredetileg az ír és druida nyelvű szövegek titkosítására használták, hogy megfeghetetlenné tegyenek politikai, katonai vagy vallásos jellegű üzeneteket a brit szigetek elfoglalására törekvő rómaiak számára. A titkosítás olyan jól sikerült, hogy az ogham jelekkel köbe vésett szövegek nagy részét mindmáig nem sikerült megfejteni. Az ezekkel a jelekkel megörökített nevek közül csak azok a sírfeliratok desiffírozhatók, amelyeken a nevek a latin betűkkel írt változata is szerepel. Robert Alexander Stewart Macalister (1870–1950) ír archeológus, az ogham írásrendszer egyik legnevesebb kutatója szerint a dekódolhatatlan jelek a titkos druida kézjelek megfelelői, nagy hasonlóságot mutatnak a korabeli Észak-Ólaszországban használt, a görög abc által inspirált írásmódhoz. Ezt a teóriát látszik bizonyítani, hogy a vágás-szerű jeleket mindig az emberi ujjak számának megfelelő ötös csoportokba szervezték.

A 11. században írásba foglalt *Lebor Gabála Érenn* (Írország elfoglalásának könyve), a 14. században rögzített *Auraicept na n-Éces* (A tudósok bevezetője), és más, középkori írások szerint az ogham írásrendszert a gael, héber és latin írásjelekkel együtt a Magog fia Boath fia Fenius Farsa szkíta király fejlesztette ki, röviddel a Noé újkunokája, Nimród által épített bábéli torony leomlása után, az emberiség közös ősi nyelvének elvesztését okozó nyelvzavart követően. Az ogham írásjeleket a gyorsan kialakult, az embercsoportokat elválasztó számtalan nyelvjárás legjobb elemeiből ugyancsak általa kifejlesztett *in Bérla tóbaide* („a kiválasztott nyelv”) írására alkotta meg. Az ogham betűknek a nyelvészeti

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Pict Memories 01 (Adam & Eve)

korabeli történetíró⁹ feljegyzésein kívül csak faragott kőtáblák, romok és az ásatások során előkerült, az akkori Európában szokatlanul finoman megmunkált ezüstékszerek tanúsítják egykori létezésüket, a szabadságot mindenek fölé helyező kultúrájuk magasrendűségét. Nem tudjuk, hogyan nevezték magukat. A „picti” megnevezés először a szónoki tudományok görög származású római mestere, Eumenius (kb. Kr. u. 230–299) egyik, a Római Birodalom akkori határaitól északra, a Caledoniának nevezett területeken élő népekről is szóló, Gallia akkori fővárosa, Lugdunum (mai nevén Lyon) fórumán mondott beszédében¹⁰ jelent meg. A szó a latin *pingere* (*festeni*) és *pictus* (*festett*) kifejezésekből származik, amelyek a görög *püktisz* (*kép*) deriváltjai. Festett, vagy tetovált embereket jelent.¹¹ A piktek¹² Hadrianus (Kr.u. 76–138) a Kr. u. 2. század elején, Britanniában épített falát (*Vallum Aelium*), és az Antonius Pius (Kr.u. 86–161) császár által attól 160 kilométerrel északra, nem sokkal később létesített erődítményrendszer (*Vallum Antonius*), a korabeli Európa legerősebb védővonala¹³ gyakran áttörve csatáztak a rómaiakkal. Piktország fokozatosan összeolvadt a *gael Dál Riata*, a *brython Strathclyde*, és a *bernician Lothian* királyságokkal, amelyekkel együtt alapították meg a mai Skócia őst, az *Alba* birodalmat.

Számos korabeli történetíró a pikteket manószzerű, sötét bőrű, napközben fölbevált lyukakban rejtőző, varázserővel rendelkező, rendkívül piszkos és bűdös törpékként írta le. A manóváltokra utaló legendák kialakulásának egyik fő oka valószínűleg az a szokásuk volt, hogy kincseiket a föld alá rejtették, ahogy más európai országok legendáinak törpéi is. A valóságban a piktek nagycsontú, magas termetű, vörös hajjú, szeplős farmer- és kereskedőharcosok voltak,¹⁴ akik számos

kutatásokkal megbízott 25 tudósának neveit adta. A legendák szerint az első, ogham betűkkel írt szöveg 7 nyírfavesszőbe vésett „b” betűből állt, és az első agarakat kitenyészítő Lug mac Elathan ír istenségnek szóló üzenetet tartalmazott: „*A feleségedet hétszer fogják az alvilágba vinni, ha a nyírfa nem védi meg őt.*” A piktek nemcsak az építészetben és az ékszerkészítésben jeleskedtek, hanem az általuk gyártott pergamenek is híresek voltak. Az ogham írással pergamenek rögzített feljegyzéseiket valószínűleg jól elrejtették az őket gyakran támadó rómaiak és vikingek elől, ezért nem sikerült mindmáig nyomukra akadni.

9 A legmegbízhatóbb forrásmunka a nyelvészként és műfordítóként is kiváló Bede (Béda Venerabilis – 672/673–735) angol szerzetes *Historia ecclesiastica gentis Anglorum* (Az angol nép egyházi története) című, 731-ben befejezett könyve.

10 *Pro restaurandis scholis – Az iskolák helyreállításáért.*

11 A piktek tetoválás-kultúrájára utalnak Claudius Claudianus (Kr.u. 395–404) görög származású római költő szavai: „*Venit et extremis legio praetenta Britannis, Quae Scotto dat frena truci feronque notatas Perlegit examines Picto moriente figuras.*” („Ez a különleges, Britanniát védő légió, amely visszaszorítja a vad skótokat és tanulmányozza a vassal rajzolt képeket a haldokló piktek arcán.”) (Lásd: *De Bello Gothico – A gót háborúról*, Kr.u. 402–403, NL nyersfordítása).

12 A terület többi őslakóhoz – *verturionok*, *taexalik* és *venikonok* – hasonlóan valószínűleg a Kr.e.

10000 és 5000 között Skandináviából érkezett piktek voltak az utolsó nép a brit szigeteken, akik anyai ágon vezették le származásukat.

13 A középkori angol történészek ezeket a falakat gyakran Gryme's dyke (Gryme gátja) néven emlegetik, ami áttételesen az *Ördög gátjára* fordítható. Különös coincidencia, hogy a Dél-Németországban létesített római védővonalak (*limes*) is az ördög művének (*Teufelsmauer*) nevezték a helyiek. A *Gryme*, *Grim* és *Grim* az északi népek főistene, *Odin* (*Wodan*, *Wotan*) kódnevei.

14 Őriástermetű asszonyaik a férfiakhoz hasonlóan félelmetes harcosok hírében álltak.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Ogham Time o2 (The Eye)

erődítményt, palotát, kastélyt,¹⁵ majd Kr.u. 500 körül megkeresztelkedve templomokat és kolostorokat is építettek. Kultúrájuk fejlettségét filigrán kivitelezésű ezüst ékszereiken kívül a korabeli angol architektúrát felülmúló építészetük is bizonyítja.

Stoppo barátunk, King Dub szülőfaluja, a Tarbat félsziget partján fekvő Portmahomack 550-ben épült. 800-ban, a vikingek által felgyújtott monostorának a mai Saint Colmóc templom alatt és környékén feltárt romjai és az egykori monostor temetőjének szobrai bizonyítják legmeggyőzőbben a piktkultúra fejlettségét. A piktek idejében Portmahomack fontos kikötő volt, amely a szárazföldi utaknál jóval biztonságosabb tengeri közlekedést tette lehetővé nemcsak a brit szigetek, hanem Európa számos országa között is. Innen vitorláztak ki a piktek a római gályáknál jóval fürgébb, mozgékonyabb, kalózkodásra és kereskedelemre egyaránt alkalmas hajói. Időnként itt kötöttek ki a rablóhajózatokra érkezett vikingek is. A kalózkodással zsákmányolt kincseken és a megvásárolt vagy cserék útján megszerzett árukon kívül ideák is érkeztek Európából és a világ más tájairól Portmahomack kikötőjén keresztül a piktkirályságba. Az egyik ilyen idea az *arany metszés* (*Divina Proportione, Sectio Aurea, Sectio Divina*) szabályának építészeti alkalmazása volt.

A portmahomacki monostor romjainak feltárása során kiderült, hogy az egykori épületet – és a többi, a piktek által emelt építményt is¹⁶ – a Püthagorász által felfedezett és Euklidész által elsőként leírt arany metszés geometriai/matematikai rendszere alapján építették. A szimmetria és az aszimmetria közötti, a természetben gyakori¹⁷ egyensúly megteremtésére alkalmas szerkesztési szabály szerint két résznek (*a* és *b*, $a > b$) úgy kell viszonyulnia egymáshoz, hogy az egész ($a + b$) aránya a nagyobbik részhez (*a*) egyezzen meg a nagyobbik rész a kisebbikre (*b*) vonatkozó arányával. Szabályos ötszöget (*pentagon*) és ötágú csillagot (*pentagram, pentalpha, pentangle*) e szabály alkalmazásával lehet szerkeszteni.¹⁸

15 A leghíresebb közülük a rejtélyes szörnyéről közismert Loch Ness-i tó partján emelt Urquhart kastély.

16 Például Cennrigmonaid, Dunkeld, Abernethy, Rosemarkie stb. várai, templomai, monostorai.

17 Például a fák egy száron növekvő ágainak távolsága egymástól, a levelek közös törzsből kiágazó erezei, a csigaházak spirálszerkezete stb.

18 A szabályos ötágú csillagba helyezett szabályos ötszög a püthagoreánusok (a vallásalapító görög filozófus-tudós követői) szimbóluma volt. A lefelé fordított ötágú csillagot Mezopotámiában a sumérek használták először, számos jelentéssel (sarok, szög, szöglet, zug, kis szoba, mélyedés, lyuk, gödör, verem, csapda, kelepce stb.) bíró piktogramként (UB) Kr.e. 3000 körül. A babiloniak a Jupiter, Merkúr, Mars, Szaturnusz és a csillag felső csúcsával jelölt Vénusz (az Ég királynője) bolygók hierarchiáját ábrázolták vele, a korabeli kínaiak az öt elem rendszerét. Vallási szimbólumként a pentagram az asszírok, babiloniak számára Ishtar, a sumérok Inannát, a korai szemitáknak Astartét, a görögöknek Aphrodité, a termékenység, háború, szerelem és szexualitás gonosz, szeszélyes istennőjét képviselte. Az egyiptomiak a Horust szoptató Isis jelét tisztelték benne. Az európai okkultizmusban mágiikus szimbólumként használták (és használják még ma is) az ötágú csillagot. Heinrich Cornelius Agrippa von Nettesheim (1486–1535) a Giordano Brunótól Goetheig számos európai gondolkodóra nagy hatást gyakorló német mágus, okkult író, teológus, asztrológus és alkímista a püthagoreánusokhoz és az ősi kínaiakhoz hasonlóan az öt elem szimbólumaként kezelte. A 19. század közepétől vált fontossá

Az arany metszést a görög és egyiptomi építésszek gyakran alkalmazták az antikvitás idején, de aztán elfelejtődött, s csak a gótikus katedrálisok építése során, a 12–13. században, több mint fél évezreddel a piktkultúra virágzása után jelent meg újra az európai építészetben, s csak a reneszánszban, a 15. századtól vált elterjedté. A gótikus katedrálisokat gyakran díszítő öt- vagy tízágú csillag a székesegyházak építésében közreműködő templomosok hitrendszerének megfelelően az általuk Jézus legközelebbi lelki társának, szeretőjének, feleségének gondolt Mária Magdolna szimbóluma volt. Nem tudni, hogy az arany metszés és annak szimbolikus megnyilvánulásai milyen módon, milyen közvetítéssel kerültek be a piktkultúrába. Az biztos, hogy a kereszténység felvétele előtt a piktek szoros szellemi kapcsolatban álltak a pentagram titkait ismerő, Britanniában, Írországon és Galliában működő, emberáldozatokat is végző, a lélekvándorlás eszméjét terjesztő druidákkal. A druidák a vaskor Európájának nemzetek feletti *brahmin* kasztja voltak, papok, varázslók, orvosok egyszerre. Legkorábban a Kr.e. 3. századi források említik őket. Nevük kelta eredetű, valószínűleg a *dru-wid* (*tölgyfa-ismerő*) szavakból származik.¹⁹ Saját, titkos nyelven beszéltek egymással, de jól ismerték azoknak a területeknek a nyelvét, szokását, vallásait, hagyományait is, ahol állomásoztak. Diodórosz Szikeliótész, a Kr.e. 1. századi Szicíliában élt görög történész, a 40 kötetből álló *Bibliotheca historica* (*Történelmi könyvtár*)²⁰ szerzője azt írta róluk, hogy Püthagorász tanításait követve az emberi lelket halhatatlannak, testből testbe vándorlóknak hitték.²¹ Gaius Julius Caesar (Kr.e. 100–44)

a pentagram irányultsága. A lefelé fordított ötágú csillag a gonosz szimbólumává vált. A 20. században a politika sajátította ki az egyiptomiak által használt kékről vörösre színezett ősi jelet. A pentagon és a pentagram változatai az 5. század körül a piktkultúra és díszítőművészet egyik legfontosabb alkotóelemévé váltak. A SPIONS első, 1978 nyarán Párizsban kifejlesztett emblémája az indiai swasti, a vörös csillag és Dávid csillaga egymásra halmozása volt.
19 A tölgyfa igen fontos szerepet játszott az északi népek mitológiájában. A tudás, hatalom, erő jelképe volt. Az idősebb Plinius (Gaius Plinius Secundus, Kr.u. 23–79) leír egy, a telihold utáni hatodik éjszakán rendezett vallási ceremóniát, amelynek során a fehér köntösöket viselő druidák megmászta egy szent tölgyfát, és arany sarlóikkal levágták az annak ágain növekvő fagyöngyöt, amelynek fözétével – két fehér bika feláldozása után – természetlen nőket és háziállatokat gyógyítottak. A modern tudomány a fagyöngyöt alkalmasnak találta az álmatlanság, a magas vérnyomás és bizonyos rákbetegségek gyógyítására. A vaskorszakban élő északi népek tölgyfából építették hajóikat és szakrális épületeiket. A bikaáldozatok szinte valamennyi antik európai kultúrában szokásosak voltak. A piktekkel szoros kapcsolatban álló írek mitológiájában a Tarbhfhess, a „bika-alvás” rituáléja során négy druida frissen levágtatott bika nyers húsával etetett egy kiválasztottat, majd varázsszavakat énekelve elaltatták az illetőt, aki megáldotta, és felébredve megnevezte a papoknak a következő ír főkirály (*Ard Ri na hÉireann*) személyét.

20 Diodórosz nagy művéből csak töredékek maradtak fenn, idézetek formájában. A *Bibliotheca historica*-t a legtöbb ógörög filozófus, tudós, író, költő műveivel együtt máglyára vetették Kr.u. 367-ben, a háromnapos alexandriai könyvégető orgia során, a kereszténység kanonizálása idején

21 Egyes, a druida hitrendszerben távolkeleti párhuzamokat felfedező kutatók szerint ezek a titokzatos papok, varázslók az indiai Maurya dinasztiahoz tartozó Ashoka (Kr.e. 304–232)

Commentarii de bello Gallico (Kommentárok a gallok elleni háborúhoz) című, Kr.e. 40–50 körül írt könyvében a druidákat az Alvilág istene, Hades atyja leszármazottaiként emlegeti. Leírta azt is, hogy az Európa számos részén élő druidák évente egyszer összegyűlnek a *carnuták* földjén, Galliában, a mai Chartres-i katedrális helyén lévő barlangszentélyükben (a *Druidák Grottója – Grotte des Druides*). Ott döntenek az általuk szellemileg irányított területek további sorsáról, és akkor kapják meg főpapjuktól azokat a varázsszereket, amelyek mágiájuk erejét fenntartják. A legismertebb druida varázsló a legendák szerint a Kr.u. 5-6. században uralkodó, a szász megszállók és a piktek ellen harcoló Arthur király alakváltozásra és időutazásra képes tanácsadója, Merlin (*Merlin Ambrosius, Myrddin Emrys*) volt.²² Merlin segítette Percivalt, Arthur király lovagját az Arimathei József²³ követői által Britanniába hozott Szent Grál megszerzésében. A druidák hatalmát Tiberius (Kr.e. 42–Kr.u. 37) és Claudius (Kr.e. 10–Kr.u. 54) császárok uralkodása idején a rómaiak számolták fel Britanniában, de a barlangokban, erdőkben rejtőző varázsló papok befolyása még évszázadokig erős maradt a piktek földjén.²⁴ Nemcsak az ókori görög és egyiptomi geometerek és építőmesterek tudását adták át Skócia őslakóinak, hanem saját varázstudományuk egy részét, így a mágius, viselőjük szellemi erejét megsokszorozó tetoválások készítéséhez szükséges, indiai eredetű képi szimbólumokat is.

Stoppos barátunk, King Dub elmondta, kutatásai alapján arra a következtetésre jutott, hogy

király által Európába küldött buddhista misszionáriusok voltak. A druidák ember- és állataldozatairól szóló beszámolóik nem igazolják ezeket a feltételezéseket.

²² Merlin nevét és cselekedeteit a Monmouth-i Geoffrey (*Galfridus Monemutensis, Galfridus Arturus, Gruffudd ap Arthur, Sieffre o Fynwy*, kb. 1100–1155) történetíró 1136 körül írt *Historia Regum Britanniae* (*Britannia királyainak története*) című könyve említi először. A korábbi, elveszett források alapján írt könyv szerint Merlin alkotta meg Stonehenge druida szentélyét, és ő volt Arthur király apja, aki ellenségét, a gonosz Uther Pendragon (*Uthyr Pendragon, Uthyr Bendragon*) királyt kijátszva csábította el annak feleségét, Igraine-t (*Igera, Eigyr, Igerne, Ygrayne, Arnive*). A legenda más változatai szerint éppen Uther Pendragon csábította el Merlin segítségével ellenségét, a tintageli Gorlois (*Gwrlais*), Cornwall nagyhercege feleségét, s vált így Arthur király apjává. A 12-13. században élt francia költő, Robert de Boron töredékekben fennmaradt, *Merlin* című eposzában Merlin egy szűzet elcsábító démon gyermekeként jött a világra, hogy betöltse az Antikrisztus szerepét. A démon gonosz terve azért nem sikerült, mert az elcsábított leányzó, amikor észrevette terhességét, bevallotta a démonnal folytatott affért gyóntatójának, aki azonnal megkeresztelte az újszülöttet, kiszabadítva őt a Sátán hatalmából, de meghagyva a démon-apjától örökölt mágius képességeit.

²³ Az Evangéliumok szerint Arimathei József (*Joseph bar Mathea, Iosephus Flavius*, a Kr.u. 1. században élt zsidó történetíró) bocsátotta saját sírboltját a gyászolók rendelkezésére Krisztus eltemetése céljából, a keresztrefeszítés után.

²⁴ A kelta hagyományokat tisztelő 18. századi brit romantikus mozgalomból nőtt ki a *neo-druidák* neo-pogány vallása, amely a 20. században a szabadkőműves páholyokhoz hasonló szervezetté válva környezetvédelmi célokat is szolgálni kezdett.

a politikusok voltaképpen diktatori hatalomhoz jutott modern vámpírok, akik bármit megtehetnek az emberekkel. Rosszabbak, mint a régi idők vámpírjai, mert nem adnak vérükért halhatatlanságot megcsapolt áldozataiknak. Csak elvesznek, korlátoznak, betiltanak, cenzúráznak, kirekesztenek. Egyedül saját és a törvények, szokásjogok felett lebegő, kiváltságos, feudális privilégiumokat élvező kasztjuk érdekeit szolgálják. Ez a felismerés készítette a vámpírizmus európai változatainak kutatására, mondta King Dub. A rendkívüli módon elszaporodott politikus-vámpírok végleges kiirtásának vagy legalábbis semlegesítésük módját keresi. Meglehetősen reménytelen feladat. Minél mélyebben ássa magát a témába, annál több dekódolhatatlan rejtélyre bukkan. Jó lenne, ha az alattvalók is jogot kapnának megkárosítani, korlátozni, cenzúrázni, kirekeszteni, lehetetlen helyzetbe hozni a politikusokat. Ebben mindhárman egyetértettünk.

Bár a rock'n'rollt és annak mutációit sokan a kezdetektől a Sátán zenéjének tartották, a műfaj művelői – néhány korábbi kivételtől eltekintve²⁵ – csak a punk virágzása idején, az 1970-es évek közepén léptek tudatosan kapcsolatba a sötét oldallal.²⁶ A punkkal egyidőben, annak egyik irányzatoként született a vámpír-hagyományokat újraélesztő gót zene műfaja, amelynek első művészei a Joy Division, Siouxsie and the Banshees, Bauhaus (*Bela Lugosi's Dead*), The Cure és a The Damned voltak.²⁷

Az élők vérére ivó természetfeletti lények a világ összes kultúrájának mitológiájában felbukkannak. Indiában a *vetálák* költöznek a halottak testébe, az őrlétként elhunytak pedig a gonosz, vámpírszerű *pisácák* képében térnek vissza a túlvilágról. A perzsa mitológia is gazdag vérszívó démonokban. A perzsák voltak az elsők, akik kerámiáikon ábrázolni is merték őket. Mezopotámiában született a csecsemők vérével táplálkozó Lilitu legendája, amely a héber Lilith,²⁸ az Éva előtt,

²⁵ Például a legendás *delta blues* gitáros, Robert Johnson (1911–1938), a *Me and the Devil Blues* és a *Hellhounds On My Trail* szerzője; a koncertjeit fekete köpenyben, koporsóból, kezében koponyával kilépvé kezdő vudu-pap, Screamin' Jay Hawkins (1929–2000), az *I Put a Spell on You* szerzője; a Rolling Stones (*Sympathy for the Devil*, 1968); a Black Widow (*Way To Power*, 1969); a Black Sabbath (*The Wizzard*, 1970); a Led Zeppelin (*Stairway to Heaven*, 1970); a Judas Priest (*Holy Is The Man*, 1971) stb.

²⁶ Angel Witch, Venom, Pagan Altar, Widow, Witchfynde, Hell Satan, Cloven Hoof, Warhammer, Onslaught, Sabbath, Antichrist-Ragnarok, Cradle Of Filth, Megiddo Bal Sagoth, December Moon, Ewigkeit, Adorior, Hecate, Enthroned, Phantasia, Forefather, Meads Of Asphodel, Reign Of Erebus, Thus Defiled, Old Forest, Annal Nathrakh – csak néhány a nagyjából ebben az időben alapított sátánista vagy legalábbis a sötét oldallal kacérkodó együttesek közül.

²⁷ A The Damned éneke, a mindig feketébe, vámpír stílusban öltöző Dave Vanian korábban írásos volt. „*Más együttesek biztosítótűket és szado-mazo kosztűmököt viseltek, köpködtek, de egy Damned koncerten a színpad előtt pagózott a helyi temető fele lakossága*”, mondta Brian James, az együttes gitárosa.

²⁸ A zsidó folklór Lilithje Ádám első felesége volt, akit a férje bordájából megformált Évával ellentétben ugyancsak a porból alkotott a Teremtő. A 13. században élt Isaac ben Jacob ha-Cohen rabbi írásai szerint Lilith azért hagyta el Ádámot, mert nem volt hajlandó alárendelni magát férje akaratának, és mert nem tért vissza az Édenkertbe, miután közösült Samael arkangyallal. Lilith figurája a 20. században a zsidó feministák egyik emblemikus példaképe lett.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Ogham Time 03 (Briátharogam)

elsőként megteremtett, gonosznak sikeredett nő figuráját ihlette (*Ézsaiás könyve*, 34:14). A héber démonológiában Lilith lányai, a *liluk* örökölték anyjuk csecsemő-vér-függőségét. A Regensburgi Judah ben Samuel (1140–1217) rabbi *Sefer Hasidim* (*Az áhitatosok könyve*) című, az askenázi zsidóság vallási hagyományait összefoglaló művében említi az *estriket*, az alakcserére képes, az éjszakában áldozataikat kereső, vérszívó démon-nőstényeket, akiket Isten alkonyatkor, közvetlenül lepihenése előtt teremtett. A estri által megmart személy meggyógyulhat, ha elfogyasztja a támadójától kapott kenyeret és sót. Az ősi görög és római mitológia számol be az *Empusáról*, *lamiákról*, *gelloudákról* és *strigákról*. Empusa Hekaté istennő bronzlábú lánya volt, aki fiatal nőnek mutatkozva elcsábított ifjak vérért szopta. A lamiák és a gelloudák gyermekek véréből táplálkoztak éjszakánként. A római mitológiában madarak képében mutatkozó strigákat (*hárpiák* – gyakoriak a mai Magyarországon is) a gyermekvér mellett fiatal férfiak életnedvei is vonzották.

A kereszténység európai elterjedésével párhuzamosan a vámpírok is elkezdtek kifejezetten keresztény karakterjegyeket felvenni. „A vámpírt az élet bizonyos megnyilvánulásait halála után is megtartó személynek látták, aki ki tudott kelni sírjából, a feltámadott, tanítványaival találkozó Jézushoz hasonlóan.”²⁹ A középkori keresztény egyház beemelte a népmesékből saját doktrínába a Sátán szolgáinak minősített vámpírokat. „Ahogy a vámpír a bűnös vérenek magába szívásával magához veszi annak lelkét is, ugyanúgy fogadja magába a hívő Krisztus isteni lelkét, amikor megissza a Megváltó borra átlényegített vérért.”³⁰ A vámpírok befogadása a keresztény mitológiába olyan, máig tartó hiedelmeket eredményezett, mint például a kereszt, a rózsafüzér és a szentelt víz képessége a vámpírok kínzására és távoltartására.

Számos európai vámpírlegenda a középkorban született.³¹ Walter Map (1140–1209) és William of Newburgh (1136–1198) angol történészek az élöket sírjukból

29 Regina Hansen: *Roman Catholicism in Fantastic Film: Essays on Belief, Spectacle, Ritual and Imagery* (A római katolicizmus a fantasztikus filmekben: Tanulmány a hitrendszeréről, látványosságokról, rituálékról és ikonográfiáról – 2011, McFarland & Company).

30 S. T. Joshi: *Encyclopædia of the Vampire: The Living Dead in Myth, Legend, and Popular Culture* (A vámpír enciklopédiája: Az élő halott a mítoszban, legendában és a populáris kultúrában – 2010, ABC-CLIO)

31 A 12–13. században a Szeretet és Megbocsátás Istene nevében a Szent Inkvizíció számos, általában a vádlottak máglyahalálával végződött pert indított Magyarországon a sámánok ellen. A Sárospatakon egyházi bíróság elé állított, napokig kínzott sámán, Ocsud fia Ubud bevallotta, hogy kapcsolatban áll egy, az *izcacus* (vérvívó) fajtához tartozó démonnal, aki társaival a pogányok ellenségeinek elpusztítására szövetkezett, s akit dobszóval és varázsképekkel bármikor meg tud idézni.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Homage to King Fenius Farsa (Oh Brueghel!)

kikelve terrorizáló halottakról (*revenants*) számmoltak be. Ugyanebben az időben Oroszország egyes vidékein vámpírimádó szekták alakultak. A régi északi népek a germán mitológiába is átkerült *draugr*-jai (*aptrganga*, *afturgöngur*) – akiknek szárazföldi és tengeri változatai egyaránt léteztek – gazdagok sírjába költözött élőhalottak voltak, akik a sír tulajdonosának vele együtt eltemetett kincseit őrizték.

Kelet-Európa vámpírlegendáinak többsége a 17–18. században keletkezett. Az egyik első ilyen legenda a mai Horvátország területén, az isztriai Khring faluban, 1672-ben történt eseményekről számol be. A helyiek szerint a hat évvel korábban meghalt paraszt, Giure Grandó éjszakánként kikelt sírjából, volt szomszédai vérért itta és szexuálisan zaklatta feleségeiket. Először a szívébe vert cövekkel próbálták ártalmatlanítani, sikertelenül. Végül lefejezése hozta meg a várt eredményt.

A felvilágosodás korának nevezett 18. században járványszerűen megszorodtak a vámpírtámadások Európában. A rettegő emberek sírokat ezreit nyitották fel, élőhalottakat keresve. Sok helyen a kormányhivatalok is részt vettek a vámpírvadászatban. A vámpír-pánik 1721-ben, Kelet-Poroszországban kezdődött és gyorsan átterjedt a Habsburg Monarchia országaira is, ahol ugyancsak elkezdtek kiásni a halottakat. A valamilyen okból épen maradt testeket karóval szúrták át és/vagy elégették.³² Dom Augustine Calmet (1672–1757), köztisztviselő álló francia teológus 1746-ban írt könyvében dokumentálta az ismertté vált vámpír-éseket.³³ A Habsburg Monarchiában tomboló hisztériának a Gerard van Swieten (1700–1772) orvosprofesszor vezetéssel vizsgálóbizottságot kinevező Mária Terézia (1717–1780) vetett véget, aki a vámpírügyi bizottság jelentése³⁴ alapján 1768-ban törvényben tiltotta meg a sírok felnyitását és a holttestek meggyalázását. A vámpírokkal kapcsolatos hiedelmek Európa sok országában mindmáig élnek.³⁵

32 A vámpírok neve Csehországban, Szlovákiában, Ukrajnában, Belorussziában és Oroszországban *upír*, Lengyelországban *wampir*, Törökországban *ubir*, Bukovinában *vârcolac* (ők eszik meg a Napot és a Holdat nap-, illetve holdfogyatkozáskor), *zmeu*, *strigoi*, *moroi* és *pricolici*, Erdélyben *siscoi*, Ruténiában *oper*, a cigány folklórban *mullo* és *dhampir*, Skóciában *baobhan sith* és *lhiannan shee*, Írországban *dearg-due*, portugáliában *bruxa*, Délkelet-Ázsiában *bhūta* és *prêt*, a Fülöp-szigeteken *mandurugo*, *visayan manananggal* és *aswang*, Malájziában *penanggalan* és *lansuir*, Indonéziában *leyak*, *pontianak*, *kuntulanak* és *matianak*, Kambodzsában *ab*, Kínában *jiang shi*, Trinodadon *soucouyant*, Kolumbiában *tunda* és *patasola*, Chilében *peuchen*, Mauritius szigetén *loogaroo*, Nyugat-Afrikában *asanbosam* és *adze*, Dél-Afrikában *impundulu*, Madagaszkáron *ramanga*.

33 Az 1764-ben publikált *Dictionnaire philosophique* (*Filozófiai szótár*) című művében Voltaire (1694–1778) maró gúnnyal írt Calmet páter könyvéről: „Amíg a kiszopott személy legyengült, sápadtá vált és tüdőbajt kapott, a vérszopó hullák meghíztak, arcuk kipirult és megnőtt az étvágyuk. Különösen Lengyelország, Magyarország, Szilézia, Morávia, Ausztria és Lorraine halottjai derültek jókedvre.”

34 Gerard van Swieten: *Abhandlung des Daseyns der Gespenster* (*Diskurzus a kísértetek létezéséről*).

35 Oroszországban, Romániában és a balkáni országokban

A vámpírvadászattól még ma is sokan megélnék. Munkájuk nem veszélytelen, de az extrém sportok kedvelői számára nagyon élvezetes. A vámpíroknak nincs árnyékuk és nem mutatkoznak tükörben.³⁶ A rájuk vadászóknak tehát tanácsos a keresztben, rózsafüzéren és szenteltvízen kívül zsebtükröt is hordani magukkal, valamint nagy mennyiségű fokhagymát és mustármagot.³⁷ Személyes tapasztalataim is igazolják a népi hiedelmet, miszerint a vámpírok csak a tulajdonos, lakó meghívására tudnak belépni mások otthonába, de ha egyszer már beengedték őket, attól kezdve szabadon, kopogtatás nélkül járnak ki-be. Ugyancsak személyes tapasztalat: a vámpírok nem szeretik a napfényt. A SPIONS frontemberéhez hasonlóan már én is kerülöm a gyilkos Napot, és persze a tükröket is.

A vámpírokat nem támadják meg betegségek, nem érik őket balesetek, gyakorlatilag halhatatlanok. A szláv kultúrákban, Romániában, a Balti-államokban és Észak-Németországban facövekbe szívükbe, gyomrukba vagy torkukba kalapálását ajánlják a szakértők. Az angolszász kultúrákban ezüstgolyókkal lövik szíven őket. Ha felpuffadt vámpírokkal találkozunk – ez az alfaj különösen Magyarországon gyakori – szúrjunk hasuk bőrébe ezüst tűt. A vámpírgyanús halottak koporsójába helyezünk sarlót, éles peremű üvegcserepeket, kést, borotvát vagy más szűrős, éles tárgyat. Európa egyes vidékein a vámpírgyanús holttestek lefejezése a bevett gyakorlat. A levágott fejet a lábak közé, a fenék alá vagy a testtől minél távolabb kell elhelyezni. Franciaországban és Belgiumban koporsójukhoz szegezik az oszlásnak nem induló hullákat. A cigányok acél- vagy vastűket szúrnak vámpírjaik szívébe, és szájukba, szemükre, füleikbe, ujjuk közé acéldarabokat helyeznek. A reneszánsz idején Velencében téglát erőltettek a nőnemű vámpírok szájába és forró vizet öntöttek sírjukra. Moldvában mindmáig szokás a halottak szájába fokhagymát helyezni,³⁸ és

a néphagyomány szerint a lélek csak 40 nappal a halál beállta után hagyja el a testet. Ha az valamilyen okból nem indul oszlásnak, még tovább, akár évekig, évtizedekig is benne maradhat. Érdekes hasonlóság a tibeti hiedelmekhez, amelyek szerint a lélek 49 napig a halott testben marad, és csak egy szakavatott láma kalauzolásával tud belőle kiszabadulni. A Jézus legenda szerint a Szentlélek 49 nappal a keresztfeszítés után szállt alá a tanítványokra (Pünkösöd ünnepe). Románia egyes területein még ma is szokásos évekkel haláluk után kihantolni az elhunytakat. Ha testük nem bomlott szét, vámpíroknak minősülnek. Ha csontjaik tiszták és fehérek, az annak a jele, hogy lelkük eljutott a túlvilágba. Az ilyenek csontjait vízben és borban megmossák, és egyházi segédlettel újratemetik. Bukovinában és környékén 1919-20-ban valóságos kihantolási és újratemetési orgia zajlott, sírok tízezreit nyitották fel, vámpírokat keresve. 2012 júniusában több mint száz olyan csontváz került elő Bulgáriában, a Fekete-tenger partján fekvő Szozopol környékén, amelyeknek torzójába fémtárgyakat, köztük kapa, gereblye és ekedarabokat helyeztek temetésük idején.

³⁶ Ez nem minden vámpírra igaz, például a görög szigeteken gyakori *vrykolakas/tympianos* típusnak tükörképe és árnyéka is van.

³⁷ A mustármagot éjszakai szállásunk tetejére kell szórni alkonyatkor.

³⁸ Szászországban citromot tesznek az elhunytak szájába.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Pict Groom & Druid Bride oz (Deal Warrior)

elföldelés előtt keresztüllövik a koporsót. Ha mindez nem segít és a vámpír aktív marad, a testet darabokra vágják és elégetik, a vízzel kevert hamvakat a családtagok gyógyítására használják.

A vérszívó vámpíroknál is nehezebb az úgynevezett *pszicho-vámpírok*³⁹ ellen védekezni, akik az életerőt szívják ki azokból, akik közel engedik őket. Ezek a spirituálisan, intellektuálisan vagy érzelmileg gyenge, önképpel, önbecsüléssel nem rendelkező emberek rácuppannak azokra, akiket maguknál erősebbnek, intelligensebbnek érznek, és folyamatos panaszkodásukkal, szakadatlan, humortalan locsogásukkal egyszerűen halálra untatják áldozataikat. A pszicho-vámpírok nem halhatatlanok, de könnyedén képesek testből-testbe vándorolni, mert nincs személyiségük. Az egyetlen hatásos védekezés ellenük a távolságtartás. Ha felszólításunkra nem takarodnak el a közelünkben, a lehető legerélyesebb módon kell őket elzavarni.

King Dub társaságát Párizsig élveztük. Sokat megtudtunk tőle a piktekről, valamint a vámpírizmus, az emberáldozatok és a kannibalizmus európai hagyományairól.⁴⁰ Az ő instrukciói alapján találtuk meg pár hónappal később azt a halkszavú fiatalembert, aki segített megismernünk Párizs katakombáit.

Folytatása következik

³⁹ Alternatív elnevezéseik: *energia-vámpír, energia-ragadozó, energia-parazita, energia-szopó, energia-szívó, energia-szippantó, pszionikus vámpír, prána-vámpír és empátia-vámpír.*

⁴⁰ Kanadába költözésem után, 1981-től kezdődően néhány évig leveleztem vele, aztán valami történetet, mert nem jött tőle válasz többé. Leveleinek érdekessége az volt, hogy nem szavakkal, hanem rajzokkal válaszolt kérdéseimre. Rajzait ősi pikt szimbólumokból és az általa kifejlesztett neo-pikt jelekből komponálta. Küldött néhány fotót az általa, ezüstbe foglalt ősi emberi csontokból készített rituális tárgyakról is. Közülük a legérdekesebb egy ezüst aljzatra erősített koponya-serleg volt. A koponya-serlegek készítésének ősi hagyományát sokan az Eurázsia sztyeppéin élő nomád népekhez, illetve Indiához és Tibethez (a tantrikus szertartásokhoz használt *kapala* kupák) kapcsolják, de a legrégebbi, a Kr.e. 14700-ból, a jégkorszak végéről származó ilyen ivóedény az angliai Somerseset grófság területén, a Cheddar szurdokban található Gough barlangból került elő, számos, a kannibalizmus korabeli népszerűségét tanúsító csont-lelettel együtt.